

ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΤΑ ΝΗΣΙΑ
CIRCLE2018

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

(20-22.9.2018, Χανιά Κρήτης, Ελλάδα)

(του Επίπιμου Διευθυντή, της Γ.Δ/νσης Περιβάλλοντος της Ε. Επιτροπής και επικεφαλής της Οργανωτικής Επιτροπής της Διάσκεψης, κ. Κρεμλή Γεωργίου)

Το 3μερο διεθνές συνέδριο CIRCLE2018 «ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΝΗΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ» έλαβε χώρα μεταξύ 20 και 22 Σεπτεμβρίου 2018, στα Χανιά της Κρήτης στην Ελλάδα, στα γραφεία του Μεσογειακού Αγρονομικού Ινστιτούτου Χανίων.

Το CIRCLE2018, υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Περιφέρειας Κρήτης, στοχεύει στην προώθηση της κυκλικής οικονομίας στα νησιά και τις παράκτιες περιοχές της Μεσογείου, στη διάχυση των καλών πρακτικών και στην ενδυνάμωση της δυνατότητας ανάπτυξης ικανοτήτων μέσα από την βέλτιστη διασυνοριακή συνεργασία, στην προβολή των διμερών και πολυμερών σχέσεων, στην ενδυνάμωση των οικονομικών και επιχειρησιακών ευκαιριών καθώς και στην προώθηση της πράσινης και μπλε οικονομικής αειφόρου ανάπτυξης.

Στην συνάντηση συμμετείχαν εκπρόσωποι από γενικές διευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Γ.Δ Περιβάλλοντος-ENV, Περιφερειών-REGIO, Διακίνησης-MOVE) αλλά και από σημαντικά Δίκτυα όπως το CPMR, Greening the islands, INSULEUR, ΔΑΦΝΗ μαζί με τοπικές και περιφερειακές αρχές από 21 χώρες.

Διεθνή Ταμεία και χρηματοδοτικά εργαλεία και προγράμματα, όπως το EBRD, το Καινοτομία της Νορβηγίας, το EASME και το Interreg MED, διάσυνδεσαν τους στόχους της Κυκλικής Οικονομίας με την πραγματική αγορά παρουσιάζοντας καινοτόμες ιδέες και σχήματα χρηματοδότησης προς ΜΜΕπιχειρήσεις και παράγοντες της αγοράς.

Κατά τη διάρκεια των εργασιών του forum, που διοργάνωσε η Κοινότητα Πράσινης Ανάπτυξης του Interreg MED, πραγματοποιήθηκαν περισσότερες από 40 συναντήσεις B2B και B2G. Στον Εκθεσιακό Χώρο περισσότερα από 20 σχέδια συν-χρηματοδότησης είχαν την ευκαιρία να γνωστοποιηθούν στο ευρύ κοινό.

Η Θεματική Επίσκεψη στη Μηχανική Μονάδα Κομποστοποίησης της ΔΕΔΙΣΑ (Διαδημοτική Επιχείρηση Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων) εμπεριείχε την επίδειξη μίας καλής πρακτικής που αναπτύχθηκε με

ευρωπαϊκή συν-χρηματοδότηση προκειμένου να αντικαταστήσει μία παλαιότερη αρνητική πρακτική στον τομέα. Παράλληλα, η εταιρία ONFLOW επέδειξε μία νεωτεριστική και πρωτότυπη τεχνολογία ηλεκτρόλυσης.

Στη Διάσκεψη εγγράφηκαν περισσότεροι από 280 συμμετέχοντες από 21 διαφορετικές χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Βόρειας Αφρικής (χάρτης των χωρών που συμμετείχαν μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα του CIRCLE2018).

Από τις συζητήσεις και παρουσιάσεις και από την όλη διάδραση των συμμετεχόντων απορρέουν τα κάτωθι Συμπεράσματα μαζί με κάποιες Συστάσεις-Κλειδιά :

1. Χρειάζεται μία επίσημη Τοποθέτηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περί της Κυκλικής Οικονομίας και των Νησιών, με την βοήθεια των περιφερειακών στρατηγικών ως μοντέλων-προτύπων, για τα θέματα νησιωτικότητας.
2. Η Κυκλική Οικονομία είναι μία βασική προτεραιότητα της ΕΕ που θα υποστηριχτεί από Ευρωπαϊκά Ταμεία και προγράμματα στην τρέχουσα αλλά – και κυρίως- στην επερχόμενη προγραμματική περίοδο. Η μετάβαση στην Κυκλική Οικονομία δεν μπορεί παρά να πραγματοποιηθεί μέσω της οικοδόμησης ικανοτήτων και δράσεων διάχυσης της γνώσης και θα υποστηριχθεί από την εύρεση καλών/βέλτιστων πρακτικών που θα πρέπει να διαχυθούν ανά την ΕΕ, ιδιαιτέρως όσον αφορά τα νησιωτικά κράτη, τις νησιωτικές περιοχές και τα ίδια τα νησιά. Οι μέθοδοι peer to peer ΤΑΙEX μπορούν να αποδειχθούν χρήσιμα εργαλεία προς αυτή την κατεύθυνση.
3. Η ανάπτυξη μίας Μακρο-Περιφερειακής Στρατηγικής για τα νησιά της Μεσογείου θεωρείται κρίσιμη, όσο άλλωστε και η ενδυνάμωση των νησιωτικών διαστάσεων των υφιστάμενων μακρο-περιφερειών Αδριατικής και Ιονίου.
4. Η έννοια της Κυκλικής Οικονομίας θα πρέπει να συλληφθεί *Iato sensu* ήτοι σχετιζόμενη όχι μονάχα με τα απορρίμματα και το νερό αλλά εξίσου και με την οικο-καινοτομία, την πράσινη εργασία, την ηλεκτροκίνηση και τις έξυπνες πτόλεις.
5. Ολιστικά Σχέδια για κάθε ένα νησί. Μέσα από τις συζητήσεις αναδείχθηκε η ανάγκη αντιμετώπισης των νησιωτικών περιοχών και των νησιών ως ιδιαίτερες περιπτώσεις με ιδιάζοντα χαρακτηριστικά και στοιχεία. Αυτό συνεπάγεται ότι θα πρέπει για τις περιοχές αυτές να αναπτυχθούν και να εφαρμοστούν ειδικά σχέδια κυκλικής οικονομίας σε επίπεδο έκαστου νησιού.

- 6.** Οικοδόμηση Συνεργιών μεταξύ Δικτύων Νησιών. Η ανάγκη για συνέργιες και συνεργασία μεταξύ των νησιών είναι έντονη, απαιτεί δεν την εφαρμογή στρατηγικών σχεδίων σε σχέση με την ενέργεια, τη διαχείριση απορριμμάτων, το νερό και τις μεταφορές σε δια-νησιωτική κλίμακα.
- 7.** ΕΟΕΣ για Κυκλική Οικονομία και για Νησιά. Θα πρέπει να καθοριστεί επόμενη συνάντηση του ΕΟΕΣ σε συνέχεια της Διακήρυξης του Ηρακλείου (2016). Νέες επαφές με εκπροσώπους των νησιών κρίνονται απαραίτητες προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαμόρφωση του ΕΟΕΣ με έδρα το Ηράκλειο στην Κρήτη.
- 8.** Θα πρέπει να υπάρξουν από κοινού προσπάθειες προκειμένου τα ζητήματα των νησιών να μπουν στις θεματικές της επόμενης Προγραμματικής Περιόδου. Προώθηση συζητήσεων με τις εθνικές κυβερνήσεις, την Επιτροπή των Περιφερειών, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και της Επιχειρήσεις προκειμένου να επικοινωνηθεί το μήνυμα ότι τα νησιά θα πρέπει να καλυφθούν από σχετικές πολιτικές και στρατηγικές όπως καλύπτονται και οι μεθοριακές περιοχές. Το νέο πρόγραμμα Interreg θα πρέπει να διευρυνθεί για να καλύψει και τις δια-νησιωτικές πρωτοβουλίες.
- 9.** Να πρωθηθεί μία Ρήτρα Νησιωτικότητας ούτως ώστε τα νησιά να καλύπτονται σε όλες τις αναφορές και ειδικές προβλέψεις στις πολιτικές της ΕΕ και στους ανάλογους σχετικούς περιορισμούς.
- 10.** Να μελετηθεί η πιθανότητα μίας επόμενης Συνθήκης της ΕΕ και διαλόγου για το μέλλον της τέτοιου που να εξασφαλίζεται ένα σταθερό βήμα για τα νησιά και πιθανώς ένα ειδικό καθεστώς για τα νησιά, τις ορεινές περιοχές και τη μεθόριο.
- 11.** Οικοδόμηση Ικανοτήτων και Διάχυση Γνώσης σε μόνιμη βάση καθώς οι τεχνολογίες και η τεχνογνωσία αναπτύσσονται ταχύτατα.
- 12.** Θα πρέπει να δεσμευτούν συγκεκριμένα ευρωπαϊκά κονδύλια για τα νησιά. Οι πηγές χρηματοδότησης και τα κονδύλια που θα αφορούν στην κυκλική οικονομία τα ερχόμενα έτη αναμένεται να αυξηθούν και θα πρέπει να υποδεχτούμε αυτή την εξέλιξη επαρκώς προετοιμασμένοι. Έχουν άλλωστε διαμορφωθεί και πλατφόρμες χρηματοδότησης που μπορούμε να εκμεταλλευτούμε (ΕΙΒ, EBRD) και θα ήταν σοφό να αρχίσουμε να διαμορφώνουμε διόδους επικοινωνίας μέσα από σχέδια Κυκλικής Οικονομίας για τα Νησιά. Είναι απαραίτητο με αυτή την προοπτική να βελτιωθούν οι συνθήκες και η τεχνογνωσία αλλά και η αξιοπιστία των διοικητικών και διακυβερνητικών συστημάτων, να διαμορφωθούν δεσμοί εμπιστοσύνης μεταξύ των πολιτών, των επενδυτών και του δημόσιου τομέα.
- 13.** Χρήση Νέων Τεχνολογιών. Νέα εποχή τεχνολογιών που μπορούν να υποστηρίξουν την επιλογή και το διαχωρισμό στην πηγή των

ανακυκλώσιμων απορριμμάτων, στηριζόμενες από αντίστοιχα χρηματοδοτικά εργαλεία.

14.Η Ψηφιακή Κοινωνία στην υπηρεσία της Κυκλικής Οικονομίας. Πως η Κυκλική Οικονομία μπορεί να γίνει ευκολότερη κατανοητή από τον πολίτη.

15.Ενδυνάμωση του ρόλου του Ιδιωτικού Τομέα. Προβολή των ΣΔΙΤ και παροχή αφορμών στον ιδιωτικό τομέα ώστε να αναπτύξει πρωτοβουλίες κυκλικής οικονομίας και κυρίως σχετιζόμενες με την χρήση καθαρών ανακυκλώσιμων προς όφελος της οικονομίας της ΕΕ.

16.Διαμόρφωση Ομάδων Εργασίας για τα Νησιά μέσα στις Γενικές Διευθύνσεις της ΕΕ. Δυναμικότερες σχέσεις με τις ομάδες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Δημιουργία Επιτροπών Κυκλικής Οικονομίας για τα Νησιά ανά χώρα της ΕΕ.

17.Οσον αφορά στον Τουρισμό και τα παρελκόμενα του. Εφαρμογή σχεδίων εκμετάλλευσης απορριμμάτων στα ξενοδοχεία και τα εστιατόρια για την παραγωγής υψηλής ποιότητας κομπόστ, βιοκαυσίμων ή ζωοτροφής.

18.Η Κυκλική Οικονομία ως νέο Διατομεακό Μοντέλο Εργασίας. Η Κυκλική Οικονομία αποτελεί οικονομικό φορέα που μπορεί να δημιουργεί νέες πράσινες θέσεις εργασίας.

19.Σε σχέση με την Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων οι ακόλουθες Συστάσεις έχουν εντοπιστεί :

- Σε επίπεδο νησιού και σχετικά με τα τοπικά/παραδοσιακά προϊόντα είναι απαραίτητος ο επανασχεδιασμός προϊόντων αυτών ώστε από τη μία πλευρά να παρατείνεται ο κύκλος της ζωής τους και από την άλλη πλευρά, να επιδιορθώνονται εύκολα, να μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν και να ανακυκλωθούν πριν την τελική τους απόθεση στα απορρίμματα.
- Επικέντρωση στην πρόληψη-ελαχιστοποίηση της επεξεργασίας απορριμμάτων μέσα από την ανάπτυξη ειδικών προγραμμάτων για κάθε επίπεδο εκπαίδευσης, μέσω *inter alia* σχεδίων «πλήρωσε για ότι πετάς»
- Βελτίωση των νέο-παραχθέντων υλικών με διαχωρισμό στην πηγή και προώθηση της παραγωγής οργανικών υλικών, βασικών για την γονιμότητα του εδάφους των νότιο-ευρωπαϊκών περιοχών και κυρίως των νησιών που βρίσκονται υπό την απειλή ερήμωσης.
- Εστίαση στην παραγωγή ενέργειας από απορρίμματα, με την επεξεργασία των κατάλοιπων τους, πριν από την τελική ταφή.
- Κατάλληλη διαχείριση της καταστροφής και διάλυσης των απορριμμάτων που μπορούν να αποτελέσουν πολύτιμες πηγές ενέργειας για τα νησιά.

Όλα τα ανωτέρω αναφερόμενα Συμπεράσματα και οι σχετικές Συστάσεις είναι ενδεικτικά και εκφράζουν την γενική αίσθηση της Διάσκεψης και των συμμετεχόντων σε αυτή.

Μετάφραση από το πρωτότυπο

Χαμακιώτη Δέσποινα

Υπεύθυνη ΕΟΕΣ, Διεθνείς Σχέσεις ΚΕΔΕ